

Sygn. akt VIII Ka 128/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Przemysław Wasilewski**

Protokolant Katarzyna Grecka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku Ewy Minor-Olszewskiej

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 roku

sprawy A. S.

oskarżonego o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 26 stycznia 2015 roku, sygnatura akt II K 422/14

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, iż oskarżonego A. S. uznaje za winnego tego, że w dniu 28 listopada 2014 r. o godzinie 12:50 w B.na ul. (...), na drodze publicznej w ruchu lądowym, kierował samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości - I. 0,38 mg/dm³, II. 0,42 mg/dm³, III. 0,36 mg/dm³, IV. 0,34 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, to jest popełnienia czynu z art. 178a § 1 k.k. i za to:

A. na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazuje go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

B. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby 2 (dwa) lat.

C. orzeczony w punkcie II. części dyspozytywnej wyroku środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych objętych prawem jazdy kategorii B obniża do 1 (jeden) roku.

II. W pozostałym zakresie wyrok utrzymuje w mocy.

III. Kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

A. S. został oskarżony o to, że:

w dniu 28 listopada 2014 r. o godzinie 12:50 w B.na ul. (...), na drodze publicznej, w ruchu lądowym, będąc uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, kierował samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości, tj. I. 0,38 mg/dm³, II. 0,42 mg/dm³, III. 0,36 mg/dm³, IV. 0,34 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu,

tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

Do aktu oskarżenia został dołączony wniosek o skazanie oskarżonego bez przeprowadzania rozprawy na określonych warunkach.

Po uwzględnieniu wniosku, wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 26 stycznia 2015 roku w sprawie sygn. akt II K 422/14 oskarżonego A. S. uznano za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. skazano go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych objętych prawem jazdy kategorii B na okres 4 (czterech) lat;

Na mocy art. 63 § 2 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych objętych prawem jazdy kategorii B zaliczono oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 28 listopada 2014 roku;

Na mocy art. 49 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 500 (pięćset) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

Zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego orzeczenia na podstawie art. 444 k.p.k. i art. 425 § 1 k.p.k. wniósł oskarżony w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Zarzucił rozstrzygnięciu (art. 438 pkt 4 k.p.k.) rażącą surowość orzeczonej kary pozbawienia wolności i wniósł o zmianę wyroku przez znaczne jej złagodzenie oraz warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego okazała się całkowicie chybiona, jednak z powodu zmian w ustawie kodeks postępowania karnego, należało zmodyfikować zaskarżony wyrok w kierunku oczekiwanym przez podsądnego.

Sąd Odwoławczy dokonując totalnej kontroli sprawy, w której zapadł przedmiotowy wyrok stwierdził, iż w sprawie o sygn. II K 565/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, stanowiącej o znamieniu przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. zarzucanego oskarżonemu w niniejszym postępowaniu nastąpiło zatarcie skazania.

Zauważył to również oskarżyciel, który na rozprawie odwoławczej wniósł o nieuwzględnienie apelacji oskarżonego, jednak w oparciu o art. 440 k.p.k. wskazał na konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 178 a § 1 k.k., dostosowanie kary zasadniczej oraz środka karnego do zmienionej kwalifikacji w związku ze zmianą dyspozycji art. 107 k.k. poprzez wprowadzenie § 4a z dniem 21 marca 2005 roku i zatarcie skazania w przypadku grzywny po jednym roku.

Sąd Odwoławczy w zaistniałej sytuacji procesowej był zobowiązany do działania z urzędu. Zgodnie z art. 440 k.p.k. jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe podlega ono zmianie na korzyść oskarżonego albo uchyleniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

"Rażąca niesprawiedliwość" musi być nie tylko "oczywistą" (a więc "widoczną na pierwszy rzut oka", "niewątpliwą"), ale też ma wyrażać poważny "ciężar gatunkowy" uchybienia, które legło u podstaw wydania orzeczenia dotkniętego "rażącą niesprawiedliwością". Dotyczy to nie każdej "niesprawiedliwości" wydanego orzeczenia, a jedynie takiej, której nie można pogodzić chociażby z zasadą rzetelnego procesu. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2014 r., IV KK 437/13, LEX nr 1478714). W niniejszej sprawie tego rodzaju stan z pewnością zaistniał, stąd koniecznym stała się zmiana orzeczenia Sądu I Instancji na korzyść oskarżonego.

Z całą stanowczością trzeba podkreślić, że modyfikacja orzeczenia była niezależna od procedowania i treści rozstrzygnięcia Sądu I Instancji. Mimo, że było ono ze wszech miar prawidłowe, a Sąd ten nie dopuścił się najmniejszych uchybień w prawie materialnym i procesowym, należało wyrok zmienić i dostosować do nowego stanu prawnego zmienionego na datę wydania orzeczenia przez Sąd Odwoławczy przez ustawodawcę.

Oskarżony A. S. stanął pod zarzutem tego, że w dniu 28 listopada 2014 roku o godzinie 12:50 w B. na ul. (...) na drodze publicznej w ruchu lądowym, będąc uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, kierował samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości tj. I. 0,38 mg/dm³, II. 0,42 mg/dm³, III. 0,36 mg/dm³, IV. 0,34 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k.

Zgodnie z art. 178a § 4 k.k., jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w § 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. informacje o jednostce

Oznacza to, że przewidziana w tym przepisie modyfikacja sankcji karnej uzasadniona jest okolicznościami poprzedzającymi określony czyn, które zostały szczegółowo opisane w treści tego przepisu w tym w szczególności zaistnieniem okoliczności prawomocnego skazania za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, tak jak to miało miejsce w niniejszym stanie faktycznym.

Tymczasem analizując sprawę o sygn. II K 565/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z 24 stycznia 2012 r. należy zauważyć, że wyrok niniejszy w dacie 29 kwietnia 2015 roku uległ zatarciu.

Zgodnie ze zmianą art. 107 k.k. wprowadzoną w art. 1 pkt 63 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015.396) w brzmieniu obowiązującym od dnia 21 marca 2015 roku - w razie skazania na grzywnę zatarcie skazania następuje z mocy prawa **z upływem roku od wykonania lub darowania kary** albo od przedawnienia jej wykonania. (§ 4a art. 107 k.k.). Jeżeli orzeczono środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed jego wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem jego wykonania. Zatarcie skazania nie może nastąpić również przed wykonaniem środka zabezpieczającego (art. 107 § 6 k.k.).

Jak wynika z danych z rejestru karnego (k. 17) wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 24 stycznia 2012 roku w sprawie II K 565/11 co do grzywny został wykonany w dniu 15 lutego 2012 roku, natomiast ostatni z orzeczonych środków karnych – w dniu 03 listopada 2012 roku. Zatem wyrok ten uległ zatarciu w dniu 15 lutego 2013 roku, biorąc oczywiście pod uwagę stan prawny zaistniały po 21 marca 2015 roku. Na marginesie – biorąc pod uwagę stan prawny obowiązujący w dacie wydania wyroku przez Sąd I Instancji wyrok uległby zatarciu w dniu 15 lutego 2017 roku (art. 107 § 4 k.k. obowiązujący w dniu 26 stycznia 2015 roku).

Z uwagi na powyższe koniecznym stała się zmiana opisu czynu i jego kwalifikacji prawnej na art. 178a § 1 k.k., co miało wpływ również na wymierzone przez Sąd Odwoławczy w stosunku do oskarżonego karę zasadniczą oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych objętych prawem jazdy kategorii B. W świetle prawa na chwilę wydania orzeczenia przez Sąd Okręgowy oskarżony jest osobą niekaraną.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok, uznał oskarżonego A. S. za winnego tego, że w dniu 28 listopada 2014 r. o godzinie 12:50 w B. na ul. (...), na drodze publicznej w ruchu lądowym, kierował samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości - I. 0,38 mg/dm³, II. 0,42 mg/dm³, III. 0,36 mg/dm³, IV. 0,34 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, to jest popełnienia czynu z art. 178a § 1 k.k. i na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 §

1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 2 lat. Ponadto Sąd Odwoławczy obniżył wymiar środka karnego - zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych objętych prawem jazdy kategorii B do 1 roku. W pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy.

W ocenie Sądu Odwoławczego, mając na uwadze okoliczności istotne przy wymiarze kary (art. 53 k.k.) kara 6 miesięcy pozbawienia wolności będzie karą sprawiedliwą, która winna spełnić pokładane w niej cele zapobiegawczo-wychowawcze. Przy czym jest ona na tyle surowa, iż wyraża jednoznaczne stanowisko państwa w zakresie braku tolerancji dla popełniania przestępstw i nieuchronności odczuwalnej represji. W stosunku do oskarżonego w dalszym ciągu istnieje możliwość resocjalizacji, a orzekanie wobec niego kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania byłoby przedwczesne. Mając na uwadze wcześniejszą niekaralność oskarżonego Sąd określił czas trwania próby na okres 2 lat, który zweryfikuje jego postawę i upewni, czy potrafi żyć w zgodzie z normami prawnymi.

Co do środka karnego i jego wymiaru - przesłanką stosowania zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych jest zagrożenie, które mogłoby w przyszłości spowodować prowadzenie pojazdu przez sprawcę. Zakres, a także czas trwania tego środka zależy od stopnia zagrożenia, jakie może stwarzać powrót oskarżonego do ruchu, ten zaś oceniać należy na podstawie okoliczności rozpatrywanego zdarzenia, przyczyn które do zdarzenia doprowadziły, sposobu prowadzenia pojazdu, a także rodzaju i wagi naruszonych zasad bezpieczeństwa oraz innych okoliczności wskazujących na stosunek sprawcy do obowiązujących zasad bezpieczeństwa, na jego stopień poczucia odpowiedzialności (wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1982 r. o sygn. V KRN 106/1982, opub. w ONSPG 1982/8/108, LEX 17411). Kierując się tymi względami Sąd Okręgowy uznał za słuszne obniżenie wymiaru orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych objętych prawem jazdy kategorii B do 1 roku. W ocenie Sądu Odwoławczego roczny okres wykluczenia oskarżonego jako kierowcy pojazdów samochodowych objętych kategorią B jest odpowiedni do tego, by wymóc na nim potrzebę i obowiązek bezwzględного podporządkowania się regułom obowiązującym użytkowników dróg. Środek karny ukształtowany na tym poziomie w nie mniejszym stopniu niż orzeczona wobec oskarżonego kara zasadnicza z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia, spełni wymagania tak w zakresie społecznego oddziaływania, jak i celów zapobiegawczych oraz wychowawczych w stosunku do oskarżonego.

Zaskarżony wyrok nie jest dotknięty innymi wadami, które powinny być brane przez Sąd Odwoławczy z urzędu.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Na mocy art. 624 § 1 k.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, iż przemawiają za tym względy słuszności.